

„kaznoval“, se proketo moti! — Nadalnjih besed ni potreba več rabiti; s tem mislimo da je dovolj povedano!!! —

Iz Amerike. (Milwaukee Vis, 14./II.) Slavno uredništvo! Prosim priobčite v predalu Vašega lista sledeča pojasnila na številna vprašanja naših rojakov na nas glede razmer v Ameriki. Ta zima je za delavce jako slaba po celem Ameriki. Draginja živil je že sama ob sebi veliko škodovala in krčila zaslužek. Delo povprečno v tovarnah je jako slabo, veliko tovarn je popolnoma ustavilo delo ter dalo svojim delavcem nepričakovane in posebno v zimskem času jako neprijetne počitnice. Nekateri delajo po par dni na teden, nekateri po par ur na dan, ravno toliko, da se delavci preživijo, ali za svoje domače v domovini pa ostaja le malo ali pa čisto nič dolarčkov. Edino le dobri, pridni delavci delajo, oziroma rokodelci. Upa se, da se začne že aprila boljše delati povsod, ali popolnoma gotovo še ni, in pred aprilom ne svetujemo nobenemu iti od doma. Rokodelci, ki so zmožni nemškega jezika, dobijo boljši zaslužek po tovarnah, ali navadni delavci, neveščči nemščine, se morajo zadovoljiti z raznim drugim delom, navadno v tovarnah za usnje z malim zaslužkom ki od kraja gotovo ne presega več kakor 1 dolar in pol na dan; največkrat pa še manj. Srce nas boli, da naša domovina tira tako neusmiljeno uboge svoje otroke med svet, iskati milejše sreče, da tako nemilo nastopa od dne do dne z zvišanjem ogromnih davkov na svoje že do kraja izkoriščane podložnike. Ravno preveliki davki na vse, kjer je le mogoče naložiti kaki davek, so tisti strašni organi, ki največ pripadajo na delavca, rokodelca in malega poselnika, ki v svojem nizkem zaslužku, v svojih potrebščinah za življenje plača vse druge naložene davke; to so tisti biči, ki tirajo obupano ljudstvo iz svoje domovine, to so neusmiljeni rabeljini, ki trgajo narazen uboge družine, ločujejo stariše od otrok, razdirajo zakone, in končujejo na najžalostnejše načine srečne družine, iz katerih napravijo največje nesrečneže. Mi ne svetujemo nobenemu, in tudi nobenemu ne bomo se podati v Ameriko; vsaki naj iz svojih lastnih nagibov in svojih razmer ukrene, ker veliko si jih še v resnici pomaga in najde v temju svetu večjo srečo kot doma, veliko pa se jih za vsikdar poslovi od svojih gotovo najdražjih z srečnim in veselim upanjem najti srečo, in rešiti svoje žalostnega stanja, pa na mesto sreče in rešitve najdejo tukaj hladen in prezgodnji grob. Žalostno in to v tuji zemlji, kjer ne bo morebiti nikdar mogoče da bi žena ali ubogi otroci klečali ob grobu in z solzami zalivali na njem rastoče cvetlice, ker gotovo so v najžalostnejših položajih in največjih stiskah ostali prepuščeni nesrečni usodi. Na stotine naših slovenskih rojakov se je v pretečenem letu poslovilo iz doline solz, največ po premogokopih, ker lastniki ne gledajo na varnostne naprave in zavarovanje svojih delavcev, temveč le na velik dobiček. Sliši se tolikokrat od gotovih strani,

kateremu primanjkuje kruh v svoji domovini ga tudi v tuji ne najde. Dragi rojaki! kruh ki ga uživamo v domovini, so le pičle drobtince, ki padajo raz miz gosposke, in pri sedanjih razmerah ne bo kruh temveč le majhen preostanek vseh bremen. Iz bolečega srca izvija se nam vprašanje, kje so srca, in iz česa so srca naših merodajnih oseb in poslancev, da tako neusmiljeno jadrajo naprej v popolno pogubo svojih narodov?! Jeklo najhujše pečine bi se že moglo raztopiti od solz, solz žalosti in nesreč, ki jih je povzročilo izseljevanje, ali oni stojijo trdno, in neusmiljeno gledajo v lice nesrečne ubogega trpina... Srčni pozdrav, rojaki v domačiji!

Stajerski izseljenci.

Sredstvo
za **štediti**
so praktične
MAGGI-JEVE kocke
à 5 h
za ¼ litra
najfinešje goveje juhe,
Ime Maggi garantira skrbno
pripravo in izbornost kakovost.

Novice.

Prvaški polom v Rudolfovem. Zaporedoma si sledijo zdaj prvaški polomi. Poročali smo že v zadnji številki, da je stopil veleposestnik in lastnik fabrike za usnjo ter vodja slovenskih prvakov na Dolenskem, Anton Hočevar v Rudolfovem, v konkurz. Dolga je za 300.000 kron. Prvak Hočevar je brat slovensko-klerikalnega deželnega poslanca. Bil je seveda tako pameten, da je pravočasno pobegnil. Odpeljal se je s smešljajočim obrazom v Ameriko; iz Bremena je znancem še prijazno pisemce poslal. Žalostno pri temu je, da je mnogo manjših kmetov v okolici mesta Rudolfovo hudo prizadetih. Ti reveži so se dali namreč od donečih prvaških fraz zapeljati in so sleparju Hočevarju menice podpisali. Zdaj seveda bodejo krvave svoje denarje izgubili. Posebno hudo prizadet je tudi dosedanji župan v Rudolfovem, trgovec Jože Ogorevc. Mož je takoj kot župan odstopil in prišel tudi sam v konkurz. Bati se je, da pride še cela vrsta drugih polomov. Ta Hočevar z vsem svojim slepanskim nagonom in svojo narodnjaško „navdušenostjo“ je pravi vzor naših prvakov!

Rothschildi. Smrt šefa firme Rothschild na Dunaju je spravila zopet premoženjsko vprašanje te družine na dnevni red. Zadeva ima tudi veliki politični pomen, kajti pri vsakemu večjemu

gospodarskemu podjetju, pri zgradbi vsake večje železnice itd. ima ta družina prvo besedo. Rothschildi so razdeljeni v posamezne družine na Dunaju, v Parizu, Londonu in Frankfurtu. Njih skupno premoženje znaša 10 milijardov kron, to je torej 10.000 milijonov kron. Leta 1875 to premoženje še za polovico tako veliko ni bilo. Z obresti vred pa bode to premoženje do leta 1995 naraslo na 300.000 milijonov kron. Samo od obresti Rothschildovega premoženja zamoglo bi 37 milijonov oseb prav lepo živeti. Stari oče sedanjih Rothschildov pa ni imel leta 1786 družega, nego par starih hlač, s katerimi je v judovskem okraju mesta Frankfurt barantal... Pač velikanski premoženjski razvitek, ki je pa seveda obenem velikanska nevarnost za gospodarski razvoj držav!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Cesar in obstrukcija. Že v zadnji številki smo poročali, da se je naš cesar pri delegacijskem obedu v pogovoru s poslancem Marckhom odločno proti brezvestni obstrukciji slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru izrazil. Isto stališče zavzemal je naš cesar v pogovoru s štajerskim deželnim poslancem Wagner. Glasom poročil izvršil se je ta pogovor tako-le: — Cesar: Vi ste že dolgo v državnem zboru; ali ste tudi v deželnih zbornici? — Wagner: Več kot 20 let že sem poslanec v deželnem zboru štajerskem. — Cesar: V štajerskem deželnem zboru grè pa zdaj slabo? — Wagner: Žalibog da, Veličanstvo! V sled (slovenske) obstrukcije se vsako delo onemogoči. To je v veliko škodo vseh slojev ljudstva in vseh davkoplačevalcev. — Cesar: Tako ne more več naprej iti! — Sam cesar torej je dvakrat prav jasno in odločno proti zločinski obstrukciji slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru nastopil. Cesar je tudi rekel, da tako ne more več naprej iti... Prvaški listi seveda o temu molčijo in nočejo svojim čitateljem cesarjeve besede povedati! Ali ljudstvo bode cesarjevo mnenje že izpoznalo!

Dr. Kukovec v Celju — obsojen. Zdaj je postala sodba čez vodjo štajerske „narodne stranke“, dr. Vekoslava Kukovca, pravomočna. Mož je s to tožbo javno dokazal, da mu je najgrša narodnostna gonja brez sledu dokazov glavna stvar. Dokazal je ta „politik“, da je njegov značaj podoben onemu starih bab, ki tudi brez vzroka in dokaza tja v en dan klepetajo. Tožba proti dr. Kukovcu se je vlekla že od leta 1908 sem. Takrat je pričela smešna „narodna stranka“ divjo gonjo proti naprednakom in Nemcem. Da bi to podlo gonjo še poostрил, fabriciral je dr. Kukovec celo vrsto naznanil čez razne poštene osebe. Vsa ta naznanila prvaškega zagriženca so se izkazala kot popolnoma zlagana in iz trte izvita. Zato so pa prizadeti gospodje sulico obrnili in so dr. Kukovca zaradi žaljenja časti tožili. Zdaj je Kukovec videl, da je kozla ustrelil. Napravil je več „častnih izjav“ in dotičnike za odpuščanje prosil. Mestni stražniki celjski, zdravniki celjske bolnišnice in lesni trgovci g. Jarmer pa niso odnehali. Prišlo je torej do sodne razprave. Dne 2. novembra l. 1910 je bil dr. Kukovec obsojen na 60 kron globe ter plačilo stroškov. Možakar pa je imel predrzno čelo, da se je proti tej sodbi celo pritožil. Zahteval je, da bi se dala cela zadeva ljubljanski (!) sodniji, zakar so se mu seveda celo žabe v bajerju smejele. No, okrožna sodnija je te dni rekurz rešila i. s. na ta način, da je dr. Kukovcu — kazen zvišala. Bil je namreč obsojen na 100 kron globe odnosno 10 dni zaporu ter na plačilo ogromnih stroškov. S tem je ta zadeva končana. Ali ne samo nesrečni dr. Kukovec, ne, cela prvaška „narodna stranka“ je s tem javno obsojena. Kajti njeno časopisje je mesece dolgo dr. Kukovecve laži širilo in na njenih shodih so jih govorniki ponavljali. „Narodna stranka“ živi pač zgolj od podle laži. Zato so njeni voditelji tudi vedno obsojeni. Seveda, mislijo si pač: Le naprej lagati, — nekaj bo gotovo obviselo!

Zadnji naš shod v Konjicah je klerikalcem hudo štrno zmešal in se še do sedaj niso dali pomiriti. V svojih listih lažejo tako grdo o temu krasno uspelemu shodu, da se jim morajo pač

Avstrijski vojaki v Berlinu.

Ankunft d. österr. Militär-Kapelle d. 42. Infanterie-Regiments in Berlin

Vojaška godba avstrijskega infanterijskega regimenta št. 42 iz Theresienstadta je bila pred kratkim v Berlinu povabljena, da napravi tam par večjih koncertov. Godba je nastopila povsod z največjim uspehom. Naša slika kaže avstrijske vojake ob prihodu v Berlinu, sprejete od pruskimi oficirji.

celo najpohlevnejše krave smejati. Mi se s temi farskimi lažniki ne bomo pričkali, ker je res škoda prostora. Vsak poštenjak, ki je bil na shodu, mora priznati, da je bila prostorna dvorana natlačeno polna, da so kmetje z največjo paznjo govor urednika Linharta poslušali in mu živahno odobravali, da se je ostra rezolucija proti zločinski obstrukciji v štajerskem deželnem zboru ednoglasno sprejela, da so tudi politično nasprotni kmetje zanj glasovali in da na posebno izrecno vprašanje ni nikdo roke proti rezoluciji vzdignil. . . . Kdor te resnice taji, ta je navadno, prismojno lažnik! Mi sicer vemo, kdo dotične nemno-zavite članke po klerikalnih listih objavlja. To je tisti klerikalni politični petelinček, ki je na shodu pri vratih hujškal kmetovalce, naj delajo nemir, ki je brez ozira na svojo črno obleko izzival in šuntal, dokler ga niso napredni možje na sveži zrak postavili. Zdaj se možicelj togoti in dela velikega ter vpije na pobalinski način za varnim plotom. Ej, črnosuknež, tvoje kričanje je smešno! Le prošnjam škofovega brata Napotnika se imaš zahvaliti, da te napredni možje vsled tvojega hujškanja na shodu niso čez koleno položili. . . . S klerikalnimi lažmi pa se ne bode zmanjšal veliki pomen in krasni uspeh našega konjiškega shoda. Sicer pa, gospodje klerikalci, — na svidenje!

Tisti politični kaplan, ki je na shodu v Konjicah toliko časa izzival in hujškal, da so ga napredni možje proč spodili, dokazal je zdaj sam javno, da nesramno laže. Takoj po shodu je namreč za svoje lažnjive lističe načečkaril članke, v katerih je zlasti g. učitelja S. grdo napadal ter podlo denunciral. No, g. učitelj je črnosukneža hitro za učesa prijel. Šel je namreč naravnost v farovž in je kaplana na odgovor poklical. Učitelj namreč sploh bil ni. Zdaj je lažnjivemu klerikalčku srce v žegnane hlačiце zlezlo. In milo je g. učitelja za odpuščanje prosil, češ da se je v osebi „zmotil“. Tudi v farskih listih preklanje ta resnicoljub zdaj svojo laž. Taki so ti črni kosi! Lažejo in lažejo, dokler se jih ne prime in ne pokliče na odgovornost; potem pa prosijo za odpuščanje. . . . Mi pravimo: fej in sramota vsakemu denuncijantu, ki z iz trte izvitimi lažmi hoče bližnemu škodovati; trikrat fej pa tedaj, ako nosi tak denuncijant celo duhovniško suknjo!

Iz Stoperc dobili smo zadnji čas več pisem, v katerih se kmetje hudo nad postopanjem župnika Kečeka pritožujejo. Kupčija s cerkvenimi stolmi dela ljudi jako nezadovoljne. Za danes ne bomo več o tej stvari pisali. Upamo pa, da se Keček poboljša, kajti saj ve, da nikdo brez greha ni in da božji hram ni za profit delati. . . .

Današnji duhovniki. V sv. Jurju slov. gor., v zgornji Gasteriji itd. je ljudstvo silno razburjeno nad političnimi duhovniki. Zgodil se je namreč sledeči slučaj: Neka tamosnja kmet-ska hčerka bila je zvesta članica slovenske zveze za mladenke. Vsako leto darovala je v svoji pobožnosti cerkvi prostovoljno dva „mecna“ pšenice

in je storila tudi drugače v vsakem oziru napram slovenskim duhovnikom svojo dolžnost. Pred okroglo enim letom omožila je posestnika Kavčiča v zgornji Gasteriji. Pred kratkem pa je prišla v otročjo postelj. Zbolela je smrtnonevarno. V noči od 12. na 13. februarja je revica čutila, da se ji bliža zadnja ura. Izrazila je iskreno željo, da bi od cerkve, kateri je toliko darovala, zadnje verske tolažbe sprejela. Neki Bračič je šel, da bi izpolnil zadnjo željo bolnice. Šel je v sv. Jurij sl. g., kjer je dospel ob 4. uri zutraj. Vzdrnil je kaplana Johana Bozina in ga prosil, da naj pride bolno ženo Kavčič s svetimi sakramenti tolažiti. Ali kaplan Bozina je bil ravno kar šele prišel od neke priredbe prvaškega bralnega društva. Rekel je torej, da je preveč „truden“ in da ne gre k bolni ženi. Tako je moral Bračič zopet nazaj iti, brez da bi bil kaj opravil. Par ur pozneje, ob 6. uri zutraj, umrla je posestnica Kavčič. . . . Ali niso to žalostne razmere? Pri volitvah ni kaplan nikdar truden; ali kadar bi imel svojo sv. duhovniško službo opravljati, mora počivati. Zaradi politike duhovnikov umirajo pobožni ljudje brez verske tolažbe! Res ni čuda, da je ljudstvo razburjeno!

Umrli je v Ptujtu sodnik v p. g. dr. W. Teltschik. Tako rano umrlemu možu, ki je dolga leta bolehal, je jako veliko ljudstva zadnjo čast izkazalo. Lahka mu zemljica!

Iz Žalca se nam poroča, da v konkurz prišli g. Em. Kucen ni zagriženi prvak, marveč da se sploh za politiko brigal ni. V konkurz prišel je le vsled ponesrečenih špekulacij ter družinskih razmer. Pač pa je njegov brat Edvard vodja prvakov in politični zagriženec. Toliko resnici na ljubo!

Osebnosti. Namestnik je okrajn. živino-zdravnik Wilhelma Irran imenoval višim okrajnim živinozdravnikom in začasnega okrajnega živinozdravnika Janeza Fischera definitivnim okrajnim živinozdravnikom; oba ostane na dosedanjih službenih mestih.

Smrt v plamenih. Te dni pogorela je koča zakonskih Križanec pri Rogatcu. Kočar si je življenje rešil, medtem ko je njegova 75 letna žena našla v plamenih svojo smrt. Preiskava bode dognala, kako je usodepolni požar nastal.

Rudarska nesreča. V Hrastniku je pri streljanju v jami ponesrečil rudar Stiklaj. Nesrečež je težko ranjen. Kriv je nesreče baje paznik Babič, ki ni bil dovolj previden.

Pijača tolažiteljica. V Žusnu je umrla Valentinu Leber žena. To ga je tako žalostilo, da se je pijači udal. V pijanosti pa je tako nesrečno padel, da je potem v bolnišnici umrl.

Vlak povozil je v bližini Celja delavca Johana Razboršek.

Zaprli so v Mariboru neko Magdo Sparovic iz sv. Benedikta, ki je v ptujski bolnišnici razne stvari pokradla. Ravno tako so zaprli slugo Štefana Rozman, ki je v hotelu „Meran“ kradel.

Roko zlomil si je v Mariboru stražnik Mih. Deutschmann. V Trbovljah pa je bila rudarju Francu Krajšek pri delu desna roka zmučkana.

Pijača in samomor. Posestnik Karl in tej stvari slovenjebistriški okolici je pri pijači celadeva preprekoval. Potem pa je vzel revolver in monsignora navzočnosti njegove žene poglaval krogle venje pokr. Težko ranjenega so odpeljali v bolnišnico rsta glavi.

Iz vlaka padel je pek Korošec iz mara se jih v ske okolice, ko se je peljal k vojaškim omre prijevajam. Pozneje so ga našli težko ranjenega poslednji progi.

Gozdni požar. V sv. Križu pri Ruril, je na Slatini pogorelo je tri oralov gozda in je šel v Windischgrätz. Gasilci so ogenj po težkemjimi v pr omejlili.

Nož! V prepiru je sunil fant Moshana kler Slivnici tovariša Šišeka z nožem in ga je odnjio do ranil.

Tatinski sinček. V Sevnici je pokradelko znači sarjevi sin Janez Starkl svojim starišem ni vsaj na za 300 K. Tudi je razne druge sleparije naj pazno sto kron izvršil. Dolgoprsteža so dali pod bodejo, k

Zopet nož! V Konjicah sunil je v pro pod a r delavec Florijan Laznik tovariša Jožefa ranožem v glavo in ga je smrtnonevarno ranil.

Ukradel je Franc Švab v Slov. Ga svojemu prijatelju. 36 K, nekemu drugemu uro. Tudi kokoši je kradel. Dali so ga na v

Vlomilec. Zaprli so v Ptujtu Franca iz Ormoža, ki ima razne tatvine in v lom vesti.

Požar. V Loki pri Celju je pogorela zakonskih Weinzerl. Škoda je velika. Sp se sodi, da je nekdo nalašč zažgal.

Dvojnega umora osumljen. V zadnjih izginili ste v ptujski okolici brez vsa sledu dve mladi ženski pod okolščinami, ki vičujejo sum, da se je zgodilo hudodelstvo. Ženski ste bili začasa, ko ste zginili, v slovljenem stanu in sicer obe z možem, ki kot storilec v poštev in je sedaj pri okro sodišču v Mariboru v preiskovalnem zaporu kazano je, da ste bili obe ženski še kratko predno ste izginili, v družbi tega moža, in od tega trenutka naprej o njih ni sluha ne. Obe ste bili baje močni, zdravi in radoživski. Prvi slučaj se tiče Rozalije Leš, rojene 1881 v Dražencih pri Ptujtu, dekle, izginila dne 14. vinotoka 1907. Druga je Magda Dukarič, rojena 1880 v B na Hrvaškem, tudi dekla, o koji manjka v sled od 19. rožnika 1910 naprej. Podatki, katerih bi se dalo sklepati oziroma ugotoviti, je kdo imenovani ženski še pozneje kje ali da še živite, oziroma da ste se našli, naj se nazznanijo bližnji varstveni oblasti a preiskovalnemu sodniku v Mariboru.

Zverinska mati. V Preborju pri Ko trpinčila je Ema Bevc svojo 3letno nezako hčerko grozovito. Končno jo je postavila k tako da se je otroku obleka zažgala. Nes dekletce je dobilo smrtnonevarne rane. M veška mati je sicer zažgano obleko sh da bi se kazni izognila. Ali pomagalo ji ne ker je stvar že sodnji naznanjena.

„Ofcet“. V sv. Kangoti pri Velikem Pri je bila „ofcet“, pri kateri je prišlo tudi de ga pretepa. Pri temu je dobil Janez E take klofute, da so mu obe mreni v ušesih čili in je uglasil. S celo zadevo se zdaj so peča.

Zopet vjet (telegram). Kakor znano, župnik Šorn v Belivodi obojen na eno ječe, ker se je nad raznimi kmetskimi fanti zagrešil. Šorn pa je po sodbi pobegnil; nar, da se izogne kazni, so mu nabrali d niški sobratje. . . . No, pomagalo mu ni! On je izdala za pobožnemu svinjarju „štekla. Zdaj se iz mesta Basel v Švici poroča so tam Šorna vjeli in zaprli. V njego spremstvu sta bila dva kmetška fanta, ki svojemu svinjarskemu nagonu podvrgel. Si in fanta spravili bodejo zopet v celjske ječe.

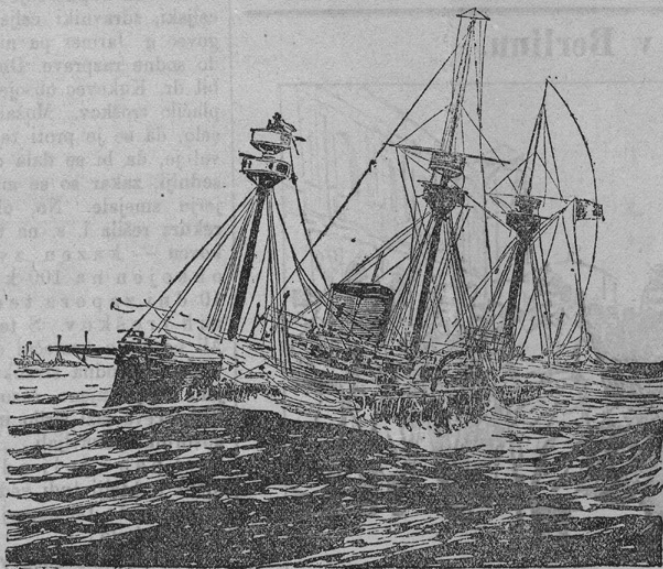
Iz Koroškega.

Velikanski polom na Koroškem.

Koroški klerikalci so, kakor je splošno znano, lahko ljudo ljudstvo s svojimi posojilnicami za več milijonov kron osleparili. Velikanski ta gospodarski polom je usodepolni pomena za vse ljudstvo na Koroškem. Ni ta da je šel pravi vihar skozi deželo, ko se je črne lumparije in zločine izvedelo. Tudi mi

Nesreča na morju.

Svoj čas je na vožnji v Cherbourg ponesrečil francoski bojni parnik „Richelieu“. Prišel je namreč na skale. Moštvo je moralo barko zapustiti. Francoska vlada je sicer z velikimi sredstvi poskusila, da bi parnik iz skal spravila. Naposled pa je prodala parnik neki nizozemski firmi v staro železo. Dotična firma je parnik tudi res iz skal spravila. Ali naposled so se vrvi pretrgale in zopet se je moral parnik njegovi usodi prepustiti. Zdaj je parnik sam in zapuščen na morju, kakor ga kaže naša slika. Pri temu pa tvori zlasti v času viharjev veliko nevarnost za druge parnike. Zato se poskusni nadaljujejo, da bi se barko spravilo.

o tej stvari že natanko poročali. Zdaj pride cela zadeva pred sodnijo. Eden glavnih krivcev (monsignore Weiss) je hitro precejšeno premoženje pokradel ter v Ameriko pobegnil. Cela vrsta glavnih krivcev so pa tako previdni bili, da se jih v zmislu naše kazenske postave ne more prijeti, čeprav so v prvi vrsti odgovorni za posledice tega poloma. Prejšnji škof dr. Kahn, ki je s svojim visokim imenom vse te zločine kril, je nakrat izjavil, da je „duševno bolan“ in je šel v penzijo. Nekaj teh poštenjakov, med njimi v prvi vrsti monsignore Kayserja, so pa vjeli in zaprli. Tako se bode zdaj vsa ta klerikalna brezvestnost pred sodnijo doigrala. Vršila se bode cela vrsta procesov. Ker je vse to jako podučno za ljudstvo, jako značilno za klerikalne lopove, hočemo tudi mi vsaj nakratko o teh procesih poročati. Ljudje naj pazno naše resnično poročilo čitajo. Vidili bodejo, kam dovede klerikalno gospodarstvo. Evo poročila:

I.

Zasebnik A. Spöry v Zürichu toži klerikalno „central-kaso“ za plačilo 300.000 K z obrestmi in troški. Tožnik Spöry pravi, da je aprila 1910 firmi Kayser & Palese 300.000 frankov denarja posodil. V svrhu jamstva dal mu je Kayser hranilno knjižico „central-kase“, glasečo se na okroglo 361.000 K. Vrniti bi morala „central-kasa“ izposojeni denar 31. decembra 1910. Ker to ni storila, ji je tožnik pisal; ali dobil ni ne odgovora ne plačila.

Klerikalno „central-kaso“ zastopa prvaški vodja (!!) dr. Brejc. Kasa vse taji in hoče vso krivdo na monsignora Kayserja vreči, češ da ta ni nikdar imel pri nje denarnih vlog, da je bila firma Kayser & Palese vedno v denarnih zadregah, da je hranilna knjižica le fingirana in v kjižbe sleparske. Brejc je trdil, da „central-kasa“ ni odgovorna za goljufije njenega predsednika itd.

Temu nasproti pravi tožitelj, da sta predsednik Weiss in član predstojništva Kassl bila opravičena, delati take „kšefte“ in da je torej „central-kasa“ zanje odgovorna. Klerikalci se sicer izgovarajo, da Kassl niti čitati ne zna; ali zakaj volijo take ljudi v predstojništvo? Denar, ki ga je Kayser v „central-kasi“ naložil, je za „Antoniusbrot“ nabrani denar, ki je znašal čez 700.000 K.

Kot prča zaslišan je bil tudi zaprti monsignore Kayser. Pripeljali so ga pred sodnijo v civilni obleki. Ko ga je sodnik opozoril, da naj se vsede, rekel je, da zdaj itak dosti sedi. Zanimivo je, da je Weiss pod pri-sego izpovedal, da je imel Kayser tri podpise, kakor največji sleparji. Druge priče so izpovedale, da je Weiss firmo Kayser & Palese naravnost v polom prisilil.

Sodba o tej stvari se bode šele pismeno naznanila. Že danes pa je gotovo, da sta dva visoka koroška duhovnika na škandalozni način za stotisoče sleparila. In nikdo jima ni na prste gledal. Odgovornost zadene torej vse klerikalce!

II.

Druge tožba! Firma Kayser & Palese je dobila od banke Suppan 225.000 kron. Za to je dala firma menico (Wechsel); to menico pa so kot žiranti pvpisali opat Bonifacij Egger v Tanzenbergu, prejšnji knezoškof dr. Kahn in društvo sv. Jožefa. Ker firma izposojenega denarja ni nazaj plačala (kakor sploh ni nikomur ničesar nazaj plačala!), tožila je banka te tri pobožne gospode, ki so jamčili. Tožene pobožne duhovnike zastopa slovenski odrešenik dr. Brejc. Ta Brejc je seveda za tožene duhovnike trdil, da je vsega v Ameriko pobegnjeni monsignore Weiss kriv, da menice nimajo veljave (sleparija!), da opat Egger spleh ne more jamčiti, ker kot menih ne sme premoženja imeti, da je bila firma Kayser & Palese že leta sem „gnila“ (kmetom tega klerikalci niso povedali!), itd. itd.

Dr. Knapitsch kot zastopnik tožiteljev je celo farško lumparijo temeljito odkril. Dokazal je, da je dobila firma denar le vsled tega, ker so toženi duhovniki jamčili. Položaj firme ni mogel nikdo poznati, ker so ravno klerikalni listi do zadnjega hipa lagali, da je pri firmi Kayser & Palese „vse v redu“ in da je le rudnik milijone vreden. Opat Egger se hoče naravnost na švindlerski način jamstva oprostiti; mož pravi, da „kot menih“ ne sme imeti premoženja, ali delal je že „kšefte“ z milijoni; izvršil je krasni kloster, fabriko za konzerve, nakupil plantaže v južni Ameriki; zdaj pa se dela za „vbogega meniha“, ki nima niti krajcarja. Menice je rad podpisaval, takrat se ni spomnil, da je „vbogi menih“; zdaj pa to več, ko je treba plačati. To je švindel in opat sliši po našem mnenju v jeco!...

Ta proces še ni bil končan, ker hoče sodnija še nove priče zaslišati. Poročali bomo še o njemu. Ali danes že lahko rečemo, da je celo vrsto koroških visokih duhovnikov politika v sleparijo in goljufijo pognala. To ima klerikalizem na vesti!

O nadaljnjih procesih iz tega klerikalnega poloma bomo še poročali.

Tožba zaradi poloma. V četrtek 16. t. m. prične pred porotnim sodiščem v Celovcu velika kazenska obravnava proti monsignore Kayserju in Paleseju. Kakor znano, spadata ta dva poštenjaka med glavne krivce velikanskega klerikalnega poloma na Koroškem. Tožena sta zaradi krive in goljufije. Tretji krivec, monsignore Weiss, jo je, kakor znano, pravočasno v Ameriko popihal.

V Tinjah je zadnje predpustno noč neki mladi duhovnik zdrsnil in padel ter si pri temu nogo zlomil. Bilo je to v samotnem kraju in njegovih klicov ni nikdo čul. Vsled tega je moral celo noč na prostem ostati. Šele drugo jutro so ga ljudje našli in v bolnišnico spravili.

Klerikalna vzgoja. V sv. Pavlu v Labudu so zaprli več šolarjev gimnazije štifta, ker so izvršili razne sleparije, tatvine in cerkvene rope. Smrkolini so imeli celo roparsko bando in so bili z revolverji oboroženi.

Umor ali samomor? S prerezanim vratom mrtvega so našli v Unternbergu kmeta Johana Luftenegger. Ne ve se še, ali se je zgodil samomor ali pa umor.

Pazite na deco! V Maria-Saalu padel je 5 letni Adolf Rauter v posodo z vrelo vodo. Otrok je dobil take opekline, da je zvečer umrl. — V Viktringu pa je prišel 2½ letni otrok delavke Kostajnik na peč. Tudi to revče je bilo tako opečeno, da je moralo umreti.

Vojaški samomor. V Beljaku se je ustrelil vojak Illek. Poneveril je nekaj čez 270 K. Strah pred kaznijo ga je gnal v smrt.

Požar. V Döllachu je Ederjeva parna žaga popolnoma pogorela. Škode je baje za 300.000 K. Zaradi vloma in tatvine so zaprli v Celovcu delavca Franca Laks iz sv. Rupreta.

Goljufi. Neka Ana Heine v Beljaku ogolju-

fala je trgovca s pohištvom za blago v znesku 60 K. Istega trgovca je ogoljufal neki V. Haas za 126 K.

Drevesa kradel je fant Anton Lešnik v Ebentalu. Napravil je škode za 400 K.

Lepi sin. V Ebentalu so zaprli Simona Šavs, ker je svojim starišem in sestram grozil, da jih zakolje.

Po svetu.

Grozni oče. V Rožni dolini pri Ljubljani prerezal je pijanec Matija Vehar svojima 1 in 10 letnima sinčoma vratove in je potem tudi sam sebe težko ranil. Mlajši sinček je bil takoj mrtev, starejši pa še živi. Pijača je Veharja tako daleč dovedla.

Mrtvi otrok v spovednici. V neki spovednici v Gorici je našel duhovnik v cunje zavitega mrlca novorojenega otroka. Cela zadeva še ni pojasnena.

Čedni kaplan. V sv. Mihelu na Dolenskem je baje neki kaplan ženo krčmarja Hrastarja zapeljal. Hrastar pa ju je zasačil in je oba hudo pretepel. Kaplan leži v bolnici, žena pa je pobegnila.

Črne koze so se pojavile pri nekaterih delavkah v Šiški pri Ljubljani. Delavke so bolezen pri delu v indijsko pavolo dobili.

V bolnišnico v Gradcu je neznan lopov vlomil in denarja za skoraj 16.000 kron pokradel. Storitca še nimajo. Vodstvo je razpisalo 500 K nagrade tistemu, ki bi storitca naznanil.

Loterijske številke.

Gradec, dne 4. marca: 4, 34, 37, 61, 10.
Trst, dne 25. februarja: 26, 25, 81, 11, 83.

Goveja pečenka (gerollt). Od večjega, obloženega dela stegna se odstrani vse kosti, soli in popra meso in ga pusti 1 do 2 uri ležati. Medtem se napravi s škriščnimi gobicami in fino zelenjavo „filo“. Zreže se gobicke tanko in jih pasira v puter, namaže „filo“ na pečenko, zrola meso in zreže krepko s tanko špagi. Polovico se meso speče kakor vsako pečenko, zreže v nežne koščke, primeša soku pečenke nekaj Maggijeve omake, polije vse čez meso in postavi na mizo.

10 kron nagrade

dobi tisti, kateri mi zasledi tistega, ki je poško-doval smreke na mojem marofu, tako da se ga zamore naznaniti.

W. Blanke, Ptuj.

Intelligenten mlad mož

z dobrimi spričevali, išče službe domačega učitelja glasovirja, sposoben za vsako katero si bodi delo, katero bi kot učitelj glasovirja lahko opravljal. — Zmožen voditi pevski ali tamburaški zbor, ali pri godbi na lok kot igralec violona (kontrabas). — Želi službo v Gradcu ali Mariboru. Naslov pove iz prijaznosti uredništvo „Štajerca“.

239

237

Šafer

oženjen, sposoben v vsakem delu vinogradarstva, kletarstva, sadjerejstva in poljedelstva, išče kmalu trajno službo. Naslov pri upravi „Štajerca“.

Pozor! Proda se Pozor!

dobra kmetija

v St. Petru pri Velikovcu na Koroškem, ki obstoji iz stanovanjske hiše, kuhinja, 2 kleti, gospodarsko poslopje z velbanimi hlevi za 15—16 glav govede, ki se lahko redi tudi na domači paši, 8 oralov travnika, njiv za 40 birnov posestve, 12 oralov gozda, nekaj za podiranje, 70 sadnih drev, domači mlin, mlatilnica in slamoreznica na gepelj, slama, seno, 5 vozov, 2 sani, 3 plugi, 2 brani in sploh vse kar se pri hiši potrebuje, se proda samo za 16.000 kron in se naj kmalu vpraša v St. Petru na Lipo-
240
vem št. 2.

Malerski učenec

iz dobre hiše se takoj sprejme pri
H. Morelly W. v Ptuj
poleg nemške cerkve.

245

Kathreiner
Kneippova
sladna kava

služi zaradi svo-
jih nedosežnih
vrlin vsak dan na
milijone ljudem.
Edina prava dru-
žinska kava! Po
ceni in zdrava.